

Estimades i estimats alumnes, familiars, autoritats acadèmiques, padrí de la promoció, companys i companyes.

És una gran satisfacció per mi fer el comiat lectiu d'aquesta promoció en nom del professorat de la Facultat d'Educació social i Treball Social Pere Tarrés, que ha estat i sempre podrà ser casa vostra. I em ve molt de gust fer-ho per diferents motius:

- En primer lloc per tenir la possibilitat de dirigir-vos les meves darreres paraules com a docent, perquè als docents ens agrada compartir el que hem après a la vida professional. I quan són 25 els anys impartint i gaudint de la docència encara més.
- També perquè per mi sou una promoció força especial, ja que he pogut seguir la vostra evolució al llarg de la carrera curs a curs, ja sigui com a directora de titulació, coordinadora, professora, tutora i supervisora de pràctiques. Durant aquest temps hem pogut compartir, a més del saber, situacions, reivindicacions, estats d'ànim, moments personals difícils, i també il·lusions, moltes il·lusions. Hi ha un altre factor que ens uneix però prefereixo deixar-lo per al final d'aquestes paraules.
- I en tercer lloc per agrair-vos públicament que hagueu estat amb nosaltres aquests anys, amb l'esperit crític que caracteritza als qui heu optat per fer aquests estudis socials. El dia a dia amb vosaltres s'agraeix molt, perquè ens permet renovar la nostra passió per l'ensenyament i per la societat.

És des d'aquesta posició, del que ens ha proporcionat l'experiència professional, docent i personal que aquesta lliçó final porta com a títol:

La força de l'optimisme

Títol que recupero del llibre de *Rojas Marcos* per aplicar-lo a les nostres professions. Parlo d'optimisme com una forma d'esperança, de **confiança que dóna força** en la lluita per anar avançant en l'assoliment dels drets humans, i també com a força que **ens ajuda a ser corredores i corredors de fons**, superar adversitats, i gaudir de la vida mentre treballem per la vida.

Com a fil conductor utilitzaré una **seqüència** per tots vosaltres coneguda, i amb la qual els meus companys, crec que s'hi poden sentir també representats.

Per anar **de la necessitat cap al benestar** sabem que cal recórrer un camí. Camí que passa per diferents fases, i amb diferents ingredients. Ingredients que s'han d'anar cuinant, tot i que aquesta vegada m'he permès introduir **alguns condiments visuals fruit de la vostra creativitat**.

En primer lloc començarem per les **necessitats humanes**. Fa uns pocs mesos un grup d'estudiants i professors, de 3 facultats de la nostra universitat, vàrem tenir la sort d'anar al Marroc i al Senegal. Les experiències viscudes van ser inoblidables, ens va permetre comprovar una vegada més, que hi ha **altres mirades** de les coses, que la pobresa no està renyida amb la dignitat, ni amb l'alegria, i que la solidaritat i el compromís no tenen ni han de tenir límits geogràfics ni materials. Vàrem tornar a constatar, que cal conèixer les **necessitats sentides** per les pròpies persones per poder produir canvis veritables, i per tant que cal partir dels sentiments, dels

projectes, i de les expectatives de vida que tenen les persones, **incorporant la seva força per superar les dificultats.**

En la segona fase de la nostra seqüència parlàvem de la **pressió social**. El nostre compromís amb la societat i especialment amb les persones més vulnerables, ens obliga a ser **professionals proactius**, a participar en accions col·lectives, a fer demandes als organismes públics, i a **donar veu a les persones sense veu**. L'optimisme necessari en aquesta fase consisteix en creure en el poder de les iniciatives socials que són expressió d'una consciència moral que demana un ordre social més just i solidari.

I passem a la tercera fase de la nostra seqüència, el paper de la **Política social**. La política diuen alguns que és un art. En tot cas seria **l'art de construir el bé comú**. És un art ja que cal orquestrar totes les notes perquè en surti una bona simfonia. I això és prou difícil, especialment si volem harmonitzar interessos particulars i necessitats socials, sense oblidar que la qualitat humana i democràtica d'una societat es mesura pel treball que fa cap aquells que tenen majors hàndicaps.

El següent fotograma de la seqüència d'aquesta pel·lícula social us el posava en el **Dret**. Segur que no ens conformem amb els coloms que surten volant de discursos polítics. Per tant, defensarem la llei com una garantia per **poder exigir la satisfacció dels drets socials**, i perquè les propostes polítiques no es quedin en declaracions de bones intencions subjectes a oportunismes i conveniències pressupostàries.

¿Què cal perquè els drets socials es concretin? Segur que ho sabeu, calen **bons serveis** amb bons professionals, sense oblidar l'important paper de les **famílies** i de la **solidaritat humana** en l'atenció de moltes situacions, potenciant sense suplir mai el protagonisme de les persones, i oferint una

atenció eficaç, humana i càlida, amb l'**equilibri imprescindible** del saber i la tècnica amb l'ètica i el sentit de les nostres professions.

I és aquí on apareix el **treball professional**, que és el tronc de l'arbre de cada servei. On apareix amb més força el paper dels professionals. El que vosaltres sou a partir d'avui. Per visualitzar aquesta fase de la seqüència he volgut partir d'unes imatges que simbolitzen les nostres professions. Són **metàfores evocadores elaborades per estudiants** que em van sorprendre molt gratament, i que avui tinc el gust de mostrar-vos-en algunes. S'imaginaven la professió com un port, un observatori i un arbre.

1. Un port d'acollida (metàfora d'Amalia Bartolini)

L'essència dels navegants i de les naus és avançar sobre la mar. I podem imaginar la nostra professió com un **port segur** on les persones amb dificultats poden refer-se, rebre provisions, i reprendre la seva aventura de viure, reforçats dels accidents que puguin haver tingut durant el camí, i replantejar-se recorreguts vitals. Un port **que acull** durant la tempesta i que **facilita la navegació** autònoma quan arriba la calma, per recuperar l'essencial com a ésser humà.

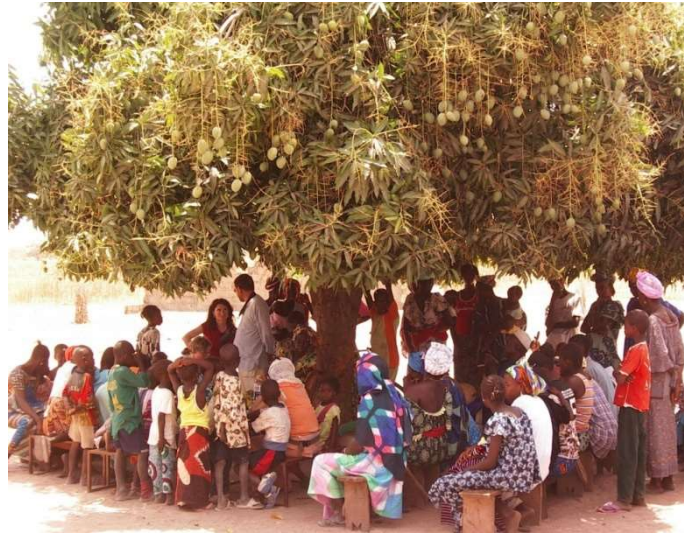
2. Un observatori d'àmplia i precisa mirada (metàfores de Marta Pérez i Laia Navarro)

Lluny de dogmatismes, i de visions etnocèntriques, podem veure en el girasol la **mirada àmplia** i la **mentalitat oberta** que les nostres professions adopten en l'atenció intercultural, intergeneracional i davant de canvis constants. Amb la nostra mirada de 360º orientem, carregats de llavors, el rumb de les persones perquè retrobin el seu nord. Pendent sempre de la direcció del sol i de la societat **però** sense perdre de vista mai les petites coses que afloren, **veient vida i creixement** on pot semblar que no n'hi ha. (com podem veure a la imatge)

3. Un arbre generós (metàfores de Silvia Ojeda i Eduardo Parera)

L'arbre frondós és una imatge encantadora, que és terra i és vida, i té molts significats. Les seves arrels poden ser les causes de les situacions actuals de les persones, i els fruits les conseqüències de les nostres accions. Es pot utilitzar a la vegada, com a arbre genealògic o com història familiar. Però especialment ens agrada pensar que l'arbre dóna ombra i frescor, que correspon a una **sensació d'empar i protecció**, i que facilita les relacions socials de les persones. A l'Àfrica especialment, hi ha molta vida plena de sentit al voltant de l'arbre. **I els grans arbres ens evoquen la força, el compromís i la generositat de les professions socials.**

Ja us he dit alguna vegada, mig en broma, que més que treballadors socials i educadors socials, cal ser "resistents socials" davant de les dificultats, i "insistents socials" per aconseguir mesures justes, confiant i **creant vincles** per acompanyar processos de canvi.

Per tant, us animem a ser professionals optimistes defensant l'alegria "como una trinchera" com ens deia el gran Benedetti en la bonica cançó musicada per Serrat.

Optimistes compromesos, conscients i possibilitadors d'accions i pensaments positius. Optimistes **amb força** en el treball professional.

Amb força per fer front a les demandes de la professió i de la justícia social.

Amb força per reflexionar sobre la vostra pràctica professional com a base per generar coneixement científic social, i fer propostes de progrés.

Amb força d'arbre immens i generós per acollir i ajudar a construir benestar.

Amb FORÇA, amb majúscules, per no perdre mai el sentit de l'humor, el sentit de la vida, i sentir-nos bé com a persones.

Avui en el vostre gran dia, quan ja esteu a punt de fer el salt, UN BON SALT, potser tindreu la sensació entre l'alegria d'allò acabat i la incertesa del que vindrà. Jo també. Això sempre passa quan s'acaba un procés intens i en comença un altre. Però és un salt que val la pena viure amb optimisme, amb la certesa de tenir moltes opcions bones que us estan esperant, i que no importa cap a on aneu, sempre i quan sigui ENDAVANT.

Que el rellotge de les emocions no s'aturi mai i que la força us acompanyi sempre en l'aventura de la vida.

Per la meva part sapigheu que marxo feliç d'haver compartit amb vosaltres aquests intensos anys de formació i d'estar convençuda que sereu uns bons i unes bones professionals.

Moltes felicitats, molta sort, i moltes gràcies per la vostra companyia, en nom de tots els qui formem la Facultat.

Carme Fernández Ges